

Анотація

У статті детально розглядається один з методів психолінгвістичного дослідження. Вільний асоціативний психолінгвістичний експеримент у когнітивній ономастиці дозволяє усвідомити значення власного імені та способи організації онімів у ментальному лексиконі носіїв мови.

Ключові слова: когнітивна ономастика, онім, вільний асоціативний експеримент.

Аннотация

В статье детально рассматривается один из методов психолингвистического исследования. Свободный ассоциативный психолингвистический эксперимент в когнитивной ономастике позволяет познать значение имени собственного и способы организации онимов в ментальном лексиконе носителей языка.

Ключевые слова: когнитивная ономастика, оним, свободный ассоциативный эксперимент.

Summary

The article deals with the detailed analysis of one of the methods of psycholinguistic research. Free associative psycholinguistic experiment in cognitive onomastics reveals the meaning of a proper name and the ways of onymic organization in a mental lexicon of the native language speaker.

Keywords: cognitive onomastics, onym, free associative psycholinguistic experiment.

ХРОНІКА НАУКОВИХ ПОДІЙ

УДК 82.02(082.1)

Луцій С.І.,

кандидат філологічних наук,

Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “МІСТО–ЯК–ТЕКСТ: ЛІТЕРАТУРНІ ПРОЕКЦІЇ”

10–11 вересня 2009 року в Інституті філології Бердянського державного педагогічного університету відбулася міжнародна наукова конференція “Місто–як–текст: літературні проєкції”. Організатори конференції Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Інститут філології БДПУ, Науково-дослідний інститут слов'янознавства та компаративістики, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. На адресу оргкомітету було надіслано 372 заявки із 9 країн світу. У роботі взяли участь близько 150 учасників. Міжнародні конференції проводяться Інститутом філології БДПУ щороку, а 16–18 квітня 2008 року тут пройшла ще й Перша міжнародна інтернет-конференція “Українська література і загальнослов'янський контекст”, яка мала широкий розголос в науковому світі.

Відкриваючи цьогорічну конференцію, директор Інституту філології, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Бердянського державного педагогічного університету Вікторія Анатоліївна Зарва привітала її учасників і розповіла про нові здобутки та подальші плани Інституту філології й Науково-

дослідного інституту слов'янознавства і компаративістики, який був створений разом з Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. У вітальному слові проректор з наукової роботи Бердянського державного педагогічного університету К.О. Баханов та проректор з міжнародного співробітництва І.І. Лиман наголосили на тому, що цікава тема конференції, яка вийшла за межі літературного простору, зібрала у стінах Бердянського університету велику кількість науковців із різних країн. Керівник прес-центру виконавчого комітету Бердянської міської ради В.В. Горбатко подякувала учасникам та організаторам конференції і побажала плідної роботи.

На пленарному засіданні були заслухані виступи науковців: Ольги Харлан (Бердянськ) "Вивчення міського тексту: теоретичні аспекти", Тамари Гоголадзе (Грузія) "Опозиція "город-село" в прозе грузинського письменника народника С. Мгалоблишвили", Віри Фоменко (Луганськ) "Своєрідність зображення взаємодії людини та урбанізованого соціуму в українській художній прозі", Юрія Коваліва (Київ) "Урбаністичні парадокси в романі "Невеличка драма" В. Підмогильного", Анатолія Ткаченка (Київ) "Антиномія "місто-село" і мова", Олександра Галича (Луганськ) "Село і місто в постмодерному тексті", Павла Михеда (Київ) "Микола Гоголь: українська та російська рецепція". Протягом двох днів працювали такі секції: "Міський текст" у вимірах теорії та історії літератури", "Образ міста: міф–історія–фантазія", "Прочитання локальних текстів", "Опозиція "місто-село", "столиця–провінція" в літературі", "Репрезентація міських топосів у художніх творах", "Урбаністичний спосіб життя: соціально-психологічний вимір у літературі", "Актуальні питання філології".

Географія учасників конференції надзвичайно широка: Білорусь (Гомель, Гродно, Мінськ), Грузія (Тбілісі, Горі), Німеччина (Бохум); Польща (Вроцлав, Кельц, Люблін); Республіка Казахстан (Кокшетау); Російська Федерація (Астрахань, Барнаул, Волгоград, Махачкала, Москва, П'ятигорськ, Саратов, Твер, Уфа, Хатимансийськ, Череповець, Якутськ); Україна (Бердянськ, Горлівка, Дніпродзержинськ, Дніпропетровськ, Донецьк, Дрогобич, Запоріжжя, Івано-Франківськ, Ізмаїл, Кам'янець-Подільський, Київ, Кіровоград, Луганськ, Луцьк, Львів, Маріуполь, Миколаїв, Ніжин, Одеса, Острог, Полтава, Рівне, Сімферополь, Слов'янськ, Ставрополь, Тернопіль, Харків, Херсон, Чернігів); Сербія (Нови Сад); Франція (Мальзевілл).

Урбаністичні проблеми вивчалися дослідниками на матеріалі творів багатьох українських та зарубіжних письменників, зокрема: К. Абгаровича, Л. Андрєєва, Б. Антоненка-Давидовича, Ю. Андруховича, Б.-І. Антонича, Дж. Апдайка, Г. Аполлінера, І. Багряного, К. Бальмонта, О. Блока, Й. Бродського, Ш. Бронте, М. Булгакова, В. Винниченка, В. Вітмена, М. Вороного, М. Галич, Ф. Гельдерліна, М. Гоголя, С. Гординського, В. Домонтовича, М. Драй-Хмари, В. Дрозда, С. Жадана, І. Жиленко, Е. Золя, П. Зюскінда, Г. Квітки-Основ'яненка, Ю. Клена, Л. Костенко, М. Коцюбинського, М. Куліша, П. Куліша, А. Купріна, М. Лєскова, М. Лоренс, В. Маяковського, С. Мгалоблишвили, Д. Мережковського, А. Метлинського, А. Міцкевича, І. Муратова, І. Нечуя-Левицького, Б. Олійника, Дж. Оруелла,

К. Паустовського, В. Підмогильного, Є. Плужника, К. Поліщука, О. Пушкіна, А. Роб-Грійє, А. Рембо, В. Самійленка, М. Семенка, Г. Сковороди, М. Стральцова, В. Стуса, Лесі Українки, М. Тургенєва, Ф. Тютчева, Ю. Федьковича, І. Франка, М. Хвильового, І. Чендея, А. Чехова, Т. Шевченка, В. Шекспіра, Гео Шкурупія, Г. Штоня та ін.

“Міські тексти” науковці розглядали не лише в літературному, а й у філософському, соціологічному, культурологічному, етичному та естетичному вимірах, у символістському, неокласичному, футуристичному, сюрреалістичному, постмодерністському та психоаналітичному дискурсах. У доповідях учасників місто прочитувалося як архетип, міфологема апокаліпсису, демонічна сила, як місто-лабіринт, простір самотності, як екзистенційна пастка, абсурдне середовище, місто-ієрогліф, місто в минулому, сучасному й майбутньому; вивчалися “київський” текст, “московський” “петербурзький” “паризький” та ін. Доповіді, виголошені на секціях, супроводжувалися активним обговоренням та розлогими дискусіями. Матеріали конференції будуть опубліковані у фаховому міжвузівському науковому збірнику “Актуальні проблеми слов'янської філології”, який видається з 1995 року Інститутом літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та Інститутом філології БДПУ.

11 вересня відбулася презентація книги Ю. Коваліва та Л. Мудрак “День, якого не існує” (К.: Неопалима купина, 2009), творча зустріч із поетом Іваном Андрусяком і презентація нових видань видавництва “Грані-Т”, а також презентація наукової, методичної та навчальної літератури з актуальних проблем сучасної філології, зокрема монографічних досліджень співробітників Інституту філології Бердянського державного університету, Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та інших учасників конференції.

Загалом конференція вразила високим науковим рівнем, широтою літературознавчих інтересів учасників. Застосування комп'ютерних засобів сприяло образному сприйняттю виступів та створенню неповторної атмосфери в залі. Тож не дивно, що учасники висловили бажання продовжити наукове спілкування і взяти участь у наступній конференції. Хочеться подякувати оргкомітету за прекрасну організацію конференції та гостинність.